

Hulandes den konstitushon hulandes

Anto unda Papiamentu ta keda?

Introdukshon

- Kiko ta un idioma ofisial den un konstitushon?
- E ta nesesario?
- Un bista riba e diskushon na Hulanda
- Un bista riba diskushon na Kòrsou

Papiamentu den kontitushon?

Schriftelijke beantwoording van vragen gesteld in de eerste termijn 15 januari 2010 inzake diverse wetten openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

- De heer Van Raak wijst op het plan van de regering om het Nederlands op te nemen in de Grondwet. Hij vraagt of we straks de situatie krijgen dat we het Engels als officiële taal moeten vastleggen in de Grondwet.
- Op dit moment vindt nog interdepartementaal overleg plaats over een voorstel tot het opnemen van het Nederlands als officiële taal in Grondwet. Het voorstel zal voor het zomerreces bij de Tweede Kamer worden ingediend. **In het voorstel voor de Tweede Aanpassingswet BES is een regeling opgenomen over het gebruik van Engels en Papiaments als bestuurstaal.**

Boneiru su gobiernu i Papiamentu

- 18 januari 2010: overleg met staatssecretaris Bijleveld-Schouten van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **diverse wetten openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba**.
- De heer **Van Bochove** (CDA): Voorzitter. Ik wil nog wel iets zeggen, want de staatssecretaris is in de schriftelijke beantwoording niet op mijn vraag ingegaan. Zij heeft een andere vraag beantwoord dan ik heb gesteld. Mijn vraag was echter heel serieus, omdat ik weet dat het op sommige plekken sterk leeft.
- Er is niet ingegaan op mijn vraag over het handvest voor de regionale talen en de talen van minderheden. Er is in ieder geval niet op de door mij gestelde vraag ingegaan, want mijn vraag luidde: Is door een of meerdere van de BES-bestuurscolleges aangedrongen op het mede gelding geven aan het Europees handvest uit 1992 voor regionale talen of talen van minderheden om tot bescherming te komen van het Papiaments en het Engels? De staatssecretaris hangt een heel verhaal op over de verschillende talen, maar die discussie hebben wij zojuist al gevoerd. Mijn vraag was heel simpel: Is dat gebeurd?

Kontesta riba petishon di Boneiru

- Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Voorzitter. Allereerst excuses voor het feit dat we de vraag van de heer Van Bochove niet goed hebben begrepen. Zijn vraag was of er op is aangedrongen. Het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden geldt alleen voor het Europese deel. Het is mij niet bekend of er op is aangedrongen. Heel lang geleden heeft Bonaire wel een brief gestuurd over deze totale kwestie. Dat zou je dus als zodanig kunnen opvatten. Wij zien het als volgt: in de ABES 2 regelen wij de talen en daardoor is het goed geregeld met de bestuurstalen. Dat geldt voor het Papiaments, het Engels en het Nederlands.

Papiamentu den gobièrnu BES

- **31 954 Regels met betrekking tot de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba)**
- De leden van de CDA-fractie vragen wat de bestuurstaal van de openbare lichamen wordt. Zij menen dat het Nederlands de bestuurstaal wordt en vragen hoe de positie van het Papiaments (Bonaire) en het Engels (Sint Eustatius en Saba) geregeld zal worden.
- De bestuurstaal op de BES-eilanden zal door middel van het nog in te dienen voorstel voor de Tweede Aanpassingswet BES in de al ingediende Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba⁶ (Invoeringswet BES) worden opgenomen.
- Uitgangspunt zal het gebruik van de Nederlandse taal zijn, maar burgers kunnen ook in het Papiaments (op Bonaire) en het Engels (op Sint Eustatius en Saba) communiceren met de bestuursorganen van de openbare lichamen. Zoals eerder in deze nota aangegeven, zal het voorstel voor de Tweede Aanpassingswet BES naar verwachting in januari 2010 bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Handvest: enseñansa

- Bij de aanvaarding van het Handvest heeft Nederland ten aanzien van het basisonderwijs ingestemd met de bepaling 'een aanmerkelijk deel van het primair onderwijs te bieden' in het Fries (artikel 8, eerste lid, onderdeel b, optie ii). Zoals eerder al aangetekend in de paragraaf over het voorschools onderwijs, houdt «aanmerkelijk» in dat een meer dan symbolisch deel van de lesuren in het Fries wordt gegeven, d.w.z. dat het Fries mede als instructietaal wordt gebruikt (vgl. par. 4.4).
- Om leerlingen de mogelijkheid te bieden te functioneren in een tweetalige samenleving is wettelijk bepaald (art. 9, vierde lid WBO), dat alle basisscholen in de provincie Fryslân in principe gehouden zijn tot het geven van het Fries als verplicht vak voor alle leerlingen.
- Bijgevolg omvat op de scholen in de provincie Fryslân het basisonderwijs tevens onderwijs in de Friese taal, tenzij Gedeputeerde Staten van Fryslân hiervoor ontheffing hebben verleend.

Handvest: Hustisia

- Bij aanvaarding van het Handvest heeft Nederland zich ertoe verplicht om op een terechtzitting in een strafzaak welke gehouden wordt in de provincie Fryslân 'de gedaagde het recht te waarborgen om zijn/haar [Friese] taal te gebruiken' (artikel 9, eerste lid, onderdeel a, optie ii).
- Dit is wettelijk geregeld in de artikelen 2 en 3 van de Wet gebruik Friese taal in het rechtsverkeer; niet alleen verdachten maar ook getuigen mogen zich van de Friese taal bedienen.

IBES-lijst wetgeving BES: tanten

- De zogenaamde IBES-lijst(waarop de leden van de SP-fractie kennelijk doelen), bevat een limitatieve opsomming van de Nederlands-Antilliaanse regelingen die na de transitie voorlopig voor de BES-eilanden van toepassing blijven als Nederlandse regelgeving. De noodzakelijke aanpassingen aan de op die lijst genoemde regelingen die de status van (specifiek voor de BES-eilanden geldende Nederlandse) wet krijgen, vinden plaats in de Aanpassingswet BES en de (nog bij de Tweede Kamer in te dienen) Tweede Aanpassingswet BES.

Lei di ofisialisashon mart 2007

- Papiamentu ta idioma ofisial banda di hulandes i ingles (art. 2)
- Komunikashon ku pueblo por ta na papiamentu (art 3.1)
- Ta motivá si komunikashon no bai na Papiamentu riba petishon di suidadano (art 3.2)
- esaki no ta konta pa teksto ku konsekuensia hurídiko (art 3.3)
- Informashon pa pueblo por ta na Papiamentu (art 4)

Artíkulo 5

- Ta bin ku regla pa skibi e idioma nan ofisial den un LB-ham (5.1)
- E LB-ham mester bai Staten (5.2)
- Reglanan di ortografia ta konta pa tur korespondensia di gobièrnu i pa órganonan di enseñansa ku ta hana supsidio (5.3)

Atikulo 6, 7 i 8

- Ta skrap e relashon entre e lei di ofisialisashon i LMA, art. 14: kon atendé ku papiamentu den gobièrnu
- E no ta oportuno segun gobièrnu den kuadro di kambionan di struktura estatal. No tin mas motivashon
- Segun e minister (den prensa) e lei aki no tin relashon ku enseñansa

Konklushon

- Situashon na Hulanda: 0
- Situashon na Korsou: 0